

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Overgangsrecht en
besparingsopgave Wmo HH

ons kenmerk
BAOZW/U201301336
Lbr. 13/080

datum
16 oktober 2013

Samenvatting

In deze ledenbrief geven wij u een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot het overgangsrecht in de Wmo 2015 en met name over de huishoudelijke hulp. In 2015 krijgen gemeenten 40% minder budget voor de HH. In de concept tekst van de Wmo 2015 is in overleg met de VNG voor 2015 geen overgangsrecht voor de HH-cliënten opgenomen. Dat betekent dat gemeenten hier zelf maatregelen moeten nemen om de bezuiniging in 2015 te kunnen opvangen, daarbij de wettelijke eisen met betrekking tot de overgangstermijnen respecterend.

In verband daarmee willen wij u adviseren over een aantal maatregelen die u in 2013 en 2014 moet nemen om enerzijds de financiële risico's zoveel mogelijk te beperken en anderzijds de HH beschikbaar te houden voor burgers met beperkingen die het echt niet zelf kunnen regelen en betalen.

Wij baseren onze informatie op het regeerakkoord van oktober 2012, op het zorgakkoord van april 2013 en op de concept Wmo van 16 augustus 2013. Zolang deze wettekst niet is vastgesteld door het parlement blijven wijzigingen mogelijk die uiteraard weer gevolgen kunnen hebben voor het gemeentelijk beleid.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Overgangsrecht en besparingsopgave Wmo HH	ons kenmerk BAOZW/U201301336 Lbr. 13/080	datum 16 oktober 2013

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief geven wij u een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot het overgangsrecht in de Wmo 2015 en met name over de huishoudelijke hulp. In 2015 krijgen gemeenten 40% minder budget voor de HH. In de concept tekst van de Wmo 2015 is in overleg met de VNG voor 2015 geen overgangsrecht voor de HH-cliënten opgenomen. Dat betekent dat gemeenten hier zelf maatregelen moeten nemen om de bezuiniging in 2015 te kunnen opvangen, daarbij de wettelijke eisen met betrekking tot de overgangstermijnen respecterend. In verband daarmee willen wij u adviseren over een aantal maatregelen die u in 2013 en 2014 moet nemen om enerzijds de financiële risico's zoveel mogelijk te beperken en anderzijds de HH beschikbaar te houden voor burgers met beperkingen die het echt niet zelf kunnen regelen en betalen.

Wij baseren onze informatie op het regeerakkoord van oktober 2012, op het zorgakkoord van april 2013 en op de concept wettekst Wmo van 16 augustus 2013. Zolang de Wmo niet is vastgesteld door het parlement blijven wijzigingen mogelijk die uiteraard weer gevolgen kunnen hebben voor het gemeentelijk beleid.

1. De stand van zaken per oktober 2013

In het regeerakkoord van oktober 2012 kondigde het kabinet aan dat het gemeentelijk budget voor de HH met ingang van 2015 met 75% zou worden gekort. In het zorgakkoord van april 2013, waarbij de VNG overigens niet betrokken is geweest, werd deze maatregel verzacht tot een structurele budgetkorting van 40% in 2015. Dat is een bedrag van circa 650 miljoen euro. Verder werd besloten de maatregel om nieuwe cliënten in 2014 in de Wmo geen huishoudelijke hulp meer te verstrekken in te trekken.

De maatregel in het regeerakkoord om in 2014 eenmalig een bedrag van 89 miljoen op het budget voor de HH te bezuinigen, is ingetrokken en wordt in de rijksbegroting voor 2014 niet meer genoemd.

Met betrekking tot de bezuiniging van 40% op de HH is het nog van belang om te vermelden dat uit een onderzoek van het CAK in 2011 naar de inkomenspositie van HH gebruikers, is gebleken dat 80% van hen de minimale eigen bijdrage betaalde, wat waarschijnlijk betekent dat zij een inkomen op minimumniveau hebben. Dit gegeven bemoeilijkt de opgave van de gemeente om de HH te beperken tot kwetsbare mensen die het niet zelf kunnen regelen en betalen.

Het besluit om het budget voor de HH met ingang van 2015 met 40% te korten moet nog door de Kamer worden goedgekeurd. Het wordt meegenomen bij de behandeling van de concept Wmo 2015 die naar verwachting eind van dit jaar aan de Kamer zal worden aangeboden.

In de concept Wmo 2015 is wel een overgangsrecht opgenomen voor bestaande AWBZ-cliënten die, op kosten van de gemeente, hun recht op hun huidige zorg nog behouden tot uiterlijk 31-12-2015, tenzij de gemeente hen een ander aanbod doet, waarmee zij instemmen.

De VNG is hiermee niet akkoord gegaan en de kwestie is nog een punt van onderhandeling met het kabinet.

Voor bestaande cliënten in een beschermde woonvorm is een overgangstermijn van 5 jaar in de Wmo 2015 opgenomen. Op het budget voor deze taak die naar de Centrumgemeenten gaat, wordt niet bezuinigd.

Voor de bestaande HH gebruikers is in overleg met de VNG geen overgangsrecht opgenomen. Dat betekent niet dat er voor bestaande Wmo-clients geen overgangsrecht is. Alleen wordt daarin al voorzien door bestaande wet- en regelegeving. Gemeenten zijn dus zelf verantwoordelijk om bij beleidswijzigingen, die nodig zijn om de bezuiniging te realiseren, rekening te houden met deze overgangsverplichtingen. Wij raden u aan deze maatregelen zo spoedig mogelijk te nemen. Vandaar dat wij u nu deze brief sturen.

2. Belangrijkste veranderingen concept Wmo 2015

De belangrijkste veranderingen in de Wmo 2015 die gemeenten kunnen helpen om de grote bezuiniging op de HH (en op de nieuwe taken) te realiseren zijn:

Maatwerkvoorziening in plaats van compensatieplicht (art. 2.3.1 en 2.3.2.)

In de nieuwe Wmo komt de compensatieplicht niet meer terug. In plaats daarvan is in artikel 2.3.1 de maatwerkvoorziening geïntroduceerd. In de wet is een onderscheid aangebracht tussen het melden van een probleem en het aanvragen van een maatwerkvoorziening.

Na een melding doet het college onderzoek. Uitgangspunt daarbij is de eigen verantwoordelijkheid van de melder om het probleem zelf of met steun van zijn omgeving op te lossen. Vervolgens wordt beoordeeld of een vrijwilliger of een algemene voorziening een oplossing kunnen bieden. Pas wanneer dat niet voldoende is, komt de melder in aanmerking voor een maatwerkvoorziening.

De huidige modelverordening is al volgens deze opzet geschreven, maar nu staat het ook zo in de tekst van de Wmo 2015.

Het doel van de maatwerkvoorziening is het leveren van een bijdrage aan de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt. De burger wordt aangesproken op wat er redelijkerwijs van hemzelf verwacht mag worden en wat de gemeente aanvullend kan doen.

Dit is een minder vergaande opdracht dan de opdracht aan de gemeente om burgers te compenseren voor hun beperkingen.

Compensatiedomeinen komen in de Wmo 2015 niet meer terug

De tweede grote verandering is het feit dat de domeinen waarop de gemeente de burger met een belemmering moet compenseren (huishouden voeren, zich verplaatsen in en om de woning en lokaal en medemensen ontmoeten) in de Wmo niet meer worden genoemd. In plaats daarvan wordt in artikel 1.2.1 gesproken over 'ondersteuning van zijn zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie', 'beschermd wonen' en 'opvang'.

HH niet meer apart genoemd in de wet

De term HH wordt in de Wmo 2015 alleen in het hoofdstuk over begrippen en definities nog genoemd. In de nieuwe wet wordt aangegeven dat, bij een voorziening die wordt geleverd door derden, in de verordening regels gesteld moeten worden die een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van die voorziening. Daarbij wordt rekening gehouden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Het feit dat de HH in de Wmo 2015 niet meer voorkomt betekent niet dat de gemeente HH niet meer hoeft in te zetten als na onderzoek blijkt dat dit de meest passende oplossing in een individuele situatie is. Hier ligt een financieel risico voor gemeenten.

PGB als trekkingsrecht

De gemeente mag de cliënt niet langer een PGB in geld geven, maar alleen in de vorm van een trekkingsrecht via de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB keert het geld uit aan de zorgaanbieder. Het rijk wil hiermee de PGB-fraude tegengaan. De VNG heeft zich tegen deze "gedwongen winkelnering" verzet, maar zonder succes. Deze maatregel beperkt waarschijnlijk de mogelijkheid van gemeenten om PGB's op eigen manier te regelen, bijvoorbeeld door het in de vorm van cheques of vouchers te verstrekken.

Algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen

De Wmo 2015 noemt nog maar twee soorten voorzieningen: algemene en maatwerkvoorzieningen. Ze worden als volgt in de Wmo 2015 gedefinieerd:

‘Een algemene voorziening is een aanbod van diensten en activiteiten dat zonder uitgebreid voorafgaand onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers toegankelijk is en dat is gericht op het versterken van de zelfredzaamheid en participatie of opvang.’

‘Een maatwerkvoorziening is een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen.’

Uit de Memorie van Toelichting op de wet blijkt dat een maatwerkvoorziening een individuele voorziening is die verstrekt wordt op basis van een beschikking waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Een algemene voorziening is voorliggend op een maatwerkvoorziening, mits uit het onderzoek dat, in vervolg op de melding van de cliënt moet plaatsvinden, blijkt dat de algemene voorziening in zijn individuele geval een passende bijdrage levert aan het participatie-, zelfredzaamheids- of opvangprobleem van de burger.

In principe mag de gemeente op grond van de Wmo 2015 alle voorzieningen die zij als maatwerkvoorziening kan aanbieden ook als algemene (voorliggende) voorziening aanbieden. Het ligt voor de hand om algemene voorzieningen te maken die voor een bredere doelgroep geschikt zijn. Een dagbestedingscentrum voor doofblinden zal in de regel geen algemene voorziening kunnen zijn, een dagbestedingscentrum voor kwetsbare ouderen wel. We komen hierop verder in de brief nog terug.

Eigen bijdragen maatwerkvoorziening versus betalen kostprijs voor een algemene voorziening

Voor de maatwerkvoorziening blijft een landelijke inkomensafhankelijke eigen bijdrage-regeling op grond van een landelijk Besluit MO in de Wmo 2015 van toepassing. De systematiek zoals die nu in het besluit is vastgelegd blijft op hoofdlijnen in stand. Er zijn twee wijzigingen:

Ten eerste mag voor rolstoelen en voor woningaanpassingen/hulpmiddelen voor kinderen een eigen bijdrage worden gevraagd.

Ten tweede is de termijn van maximaal 3 jaar voor het betalen van een eigen bijdrage voor woningaanpassingen losgelaten.

De eigen bijdrage mag doorlopen totdat de kostprijs van de voorziening is afbetaald. Deze wijziging van het landelijke Besluit zou ingaan per 1-1-2014, maar wordt waarschijnlijk uitgesteld tot 1-1-2015.

Voor gemeenten betekent deze wijziging dat zij meer inkomsten kunnen genereren. Waarschijnlijk zullen meer mensen afzien van een voorziening omdat zij deze zelf goedkoper kunnen realiseren. Zodra de wijziging van het landelijk Besluit van kracht is zullen gemeenten het lokale Besluit maatschappelijke ondersteuning, de Wmo verordening en de beschikkingen dienovereenkomstig moeten aanpassen.

Voor de algemene voorziening geldt dat de landelijke eigenbijdrage regeling hierop niet van toepassing is. Gemeenten mogen zelf een bijdrage vragen tot maximaal de kostprijs van de voorziening. Gemeenten hebben de mogelijkheid om een korting te geven op de algemene voorziening, bijvoorbeeld via stadspassen.

Voorzieningen en producten in de markt

In de nieuwe Wmo wordt meer dan in de huidige wet de mogelijkheid gecreëerd om personen die met een vraag/ probleem bij de Wmo komen te verwijzen naar voorzieningen en producten die in de markt geleverd worden, mits hun probleem daarmee adequaat wordt opgelost.

Gemeenten verwezen al naar boodschappendiensten van supermarkten als mensen zelf hun boodschappen niet meer kunnen doen.

De nieuwe Wmo maakt het mogelijk dat gemeenten voor eenvoudige schoonmaakondersteuning verwijzen naar de particuliere markt. Indien uit het onderzoek dat de gemeente uitvoert nadat de melding is gedaan, blijkt dat met eenvoudige schoonmaakondersteuning kan worden volstaan, is het voldoende dat de gemeente een actuele sociale kaart heeft met producten waarnaar verwezen kan worden en die beschikbaar zijn.

Indien de cliënt bezwaar maakt tegen de beslissing van de gemeente om geen maatwerkvoorziening toe te kennen, is het essentieel voor het in stand blijven van de afgegeven beschikking dat uit het onderzoek blijkt dat in dit individuele geval van deze cliënt volstaan kan worden met de beschikbare algemene voorziening of product in de markt.

In principe dragen mensen de kosten van schoonmaakondersteuning zelf, tenzij zij een laag inkomen hebben. Dan zal de gemeente de kosten geheel of gedeeltelijk moeten vergoeden. Dit zou kunnen via de BB.

De Wmo biedt daarvoor geen mogelijkheid, maar de gemeente kan die mogelijkheid zelf maken.

3. Te nemen maatregelen in 2013 en 2014 in verband met de bezuiniging HH in 2015

Algemeen

Het rijk heeft er in overleg met de VNG voor gekozen om in de Wmo 2015 geen overgangstermijn op te nemen voor HH cliënten, die hun voorziening onder de huidige Wmo hebben gekregen. Dit betekent dat gemeenten in de nieuwe Wmo verordening zelf een overgangsregeling moeten opnemen rekening houdend met de wettelijke eisen met betrekking tot de overgangstermijnen

Gemeenten mogen hun Wmo beleid wijzigen op grond van de beschikbare financiële middelen. Een beleidswijziging zal (op termijn) gevolgen kunnen hebben voor de voorziening van cliënten die van de gemeente maatschappelijke ondersteuning ontvangen. Indien dit gepaard gaat met aanpassing van de voorziening zal de gemeente in het algemeen in overgangsrecht moeten voorzien.

Op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur uit de Algemene wet bestuursrecht (zorgvuldigheidsbeginsel, vertrouwensbeginsel en evenredigheidsbeginsel), moeten gemeenten cliënten een redelijke overgangstermijn bieden voordat hun voorziening wordt beëindigd, veranderd of versoerd.

Voorts zal de gemeente de te kiezen aanpak moeten toetsen aan artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) en artikel 17 van het Handvest voor de grondrechten van de Europese Unie (EU-Handvest) (ter bescherming van het recht van eigendom).

De lengte van de overgangstermijn hangt mede af van de duur van de beschikking. De VNG schat in dat een overgangstermijn van een half jaar voldoende is. Een kortere termijn kan ook redelijk zijn, als de burger tijdig van de mogelijke komende wijzigingen op de hoogte is gesteld of er goede alternatieven geboden kunnen worden. Het is niet nodig om daarvoor de huidige Wmo verordening aan te passen.

Maatregel 1 - Aanpassing van de Wmo beschikkingen

Wij adviseren u vanaf heden de duur van nieuwe beschikkingen voor HH te beperken met het oog op de wijziging van het rijksbeleid (cq. de bezuinigingen) en de reden daarvan in de beschikking op te nemen. Daarnaast adviseren wij u in de beschikking op te nemen dat de indicatieperiode kan worden bekort als wets- of beleidswijzigingen daartoe aanleiding geven.

Maatregel 2 - Informatie aan huidige cliëntenbestand

Wij adviseren u uw huidige cliëntenbestand via uw reguliere informatiekanaal en/of per brief regelmatig te informeren over het feit dat per 1 januari 2015 een nieuwe Wmo wordt verwacht en dat dit consequenties kan hebben voor bestaande voorzieningen.

Maatregel 3 - Gesprekken voeren met huidige cliënten

Wij adviseren u met het oog op de verwachte situatie in 2015, nu al gesprekken te gaan voeren met (geselecteerde groepen) HH cliënten om na te gaan of zij op grond van de nieuwe versoerde Wmo nog wel recht op HH houden. Deze HH cliënten kunt u een brief sturen dat hun voorziening zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding van de nieuwe Wmo verordening, wordt aangepast. De redelijke overgangstermijn begint dan al te lopen op het moment dat de cliënten de brief ontvangen. Op het moment dat de nieuwe Wmo verordening van kracht is, ontvangen deze cliënten een nieuwe aangepaste beschikking. U voorkomt op die manier dat de HH voorzieningen voor cliënten in 2015 nog maanden blijven doorlopen, terwijl u veel minder geld ontvangt.

Maatregel 4 - Generieke versoering van het aanbod

De gemeente zou het aanbod HH kunnen versoeren. Er zijn al gemeenten die dit gedaan hebben voor de bestaande doelgroep. In plaats van standaard 3 uur hulp wordt standaard 2,5 uur toegekend. Het wordt aan de zorgaanbieder overgelaten om met de cliënt na te gaan hoe deze hulp wordt ingezet en wat de cliënt nog zelf kan. Dit betekent wel een wijziging in de indicatie en een nieuwe beschikking als de gemeente dat ook voor de bestaande cliënten doet.

Maatregel 5 - De mogelijkheden van de Wmo 2015 benutten om van de HH een algemene voorziening of een product in de markt te maken

In het afgelopen jaar hebben diverse gemeenten al pogingen gedaan om van de HH een algemene voorziening te maken (gemeente Tilburg) of te verwijzen naar de particuliere markt (gemeente Renkum). Op grond van de bestaande Wmo kan dat niet, maar op grond van de Wmo 2015 wel.

Een gemeente die van de schoonmaakondersteuning een algemene voorziening wil maken, kan in gesprek gaan met de zorgaanbieder die eenvoudige schoonmaakondersteuning kan bieden tegen een tarief dat vergelijkbaar is met de kosten voor een particuliere huishoudelijke hulp. Diverse zorgverzekeraars bieden nu al gemaksdiensten aan hun verzekerden aan tegen een commercieel tarief van 15 euro per uur. Via subsidie aan de zorgaanbieder zou de gemeente dit tarief nog wat goedkoper kunnen maken voor de doelgroep van de Wmo.

Burgers die zich vanwege een beperking bij het Wmo loket melden, en die geholpen zijn met schoonmaakondersteuning, krijgen geen beschikking voor een maatwerkvoorziening meer, maar kunnen worden verwezen naar de algemene voorziening. De aanbieder van de algemene voorziening doet een lichte toegangstoets om na te gaan of iemand tot de doelgroep behoort. Deze burger krijgt de schoonmaakondersteuning en betaalt in principe het kostendekkende tarief. Mensen met een inkomen op minimumniveau betalen via de BB of, als die mogelijkheid blijft bestaan, via een financiële maatwerkvoorziening een gereduceerd tarief.

In paragraaf 2 van deze ledenbrief is al aangegeven dat gemeenten mensen mogen verwijzen naar schoonmaakondersteuning op de particuliere markt als dit beschikbaar en adequaat is.

Een andere suggestie is dat gemeenten met de verzekeraar met wie zij een contract hebben voor de collectieve ziektekostenverzekering voor minima in overleg gaan of het mogelijk is schoonmaakondersteuning tegen een gereduceerd tarief in (aanvullende) verzekering op te nemen, naar analogie van de gemaksdiensten die een verzekeraar nu al aanbiedt aan zijn verzekerden.

Wij adviseren de meer intensieve vormen van HH zoals de inzet bij een ontregeld huishouden wel onder de maatwerkvoorziening te laten vallen. Het gaat hier om een klein deel van totale inzet van de HH en bovendien is het leveren van maatwerk hierop meer van toepassing.

De VNG heeft geen onderzoek gedaan naar de kostprijs van HH als algemene voorziening in vergelijking met de maatwerkvoorziening. Wij vermoeden dat de algemene voorziening op den duur goedkoper is dan de maatwerkvoorziening. Doordat er een directe relatie ligt tussen kostprijs en inzet, kunnen burgers een betere afweging maken en prioriteiten stellen.

Wij verwachten dat verwijzing naar schoonmaakondersteuning in de particuliere markt in combinatie met een gereduceerd tarief voor mensen met een laag inkomen financieel voor gemeenten het meest voordelig uitpakt.

Maatregel 6 - De mogelijkheden van de Wmo 2015 benutten om andere Wmo voorzieningen om te vormen tot algemene voorziening

Wij adviseren u ook andere Wmo voorzieningen te betrekken bij de besparingsopgave. Het Wmo budget 2015 gaat onderdeel uitmaken van een ongedeeld budget voor het sociale domein en binnen het sociale domein kan naar believen worden geschoven.

Het wordt mogelijk om van het collectief vraagafhankelijk vervoer (regiotaxi) een algemene voorziening te maken. Verschillende gemeenten hebben hiervoor eerder voorstellen met de VNG besproken, maar die waren op grond van de huidige Wmo niet toegestaan. Op grond van de Wmo 2015 kan dit nu wel. Hier geldt hetzelfde principe als bij de HH. Cliënten betalen niet langer het OV-tarief, maar het kostendekkende tarief. Via de BB of de financiële maatwerkvoorziening betalen mensen met een laag inkomen een gereduceerd tarief.

Andere voorbeelden zijn: een rolstoel of scootmobielenuitleenpool tegen een kostendekkend tarief. Mogelijk kan de gemeente hiervoor contact leggen met particuliere verhuurders van fietsen en fietsenverhuur bij stations. Een gecombineerde dagbestedings/ welzijnsvoorziening tegen een kostendekkend, eventueel inkomensafhankelijk tarief.

Maatregel 7 - Overgangstermijn regelen in de nieuwe Wmo verordening

De Wmo 2015 zal naar verwachting per 1-7-2014 door het parlement zijn vastgesteld. De gemeenten moeten hun nieuwe Wmo verordening vastgesteld hebben met ingang van 1 november 2014. De VNG is op grond van de concept Wmo 2015 gestart met een traject om te komen tot een nieuwe Wmo modelverordening. Deze modelverordening zal volgens planning per 1 april 2014 als concept worden gepubliceerd. Gemeenten kunnen dan op basis van het concept aan de slag met hun eigen verordening.

In de concept Wmo modelverordening zal aandacht worden besteed aan een redelijke overgangstermijn voor de huidige HH cliënten. Er zal een passage worden opgenomen, dat beschikkingen die onder de oude verordening zijn verleend, voor een bepaalde datum zullen worden getoetst aan de nieuwe regelgeving. Het is zaak de huidige Wmo cliënten vanaf 1 november 2014 zo spoedig mogelijk van een nieuwe indicatie te voorzien die na een redelijke overgangstermijn van kracht wordt. Tegen de nieuwe beschikking is beroep en bezwaar mogelijk, maar deze heeft geen schorsende werking (artikel 6:16 Awb).

Maatregel 8 - Contracten met aanbieders voor HH

De VNG heeft veel vragen van gemeenten gekregen met betrekking tot het afsluiten of verlengen van contacten met aanbieders van HH in het licht van de verwachte bezuiniging op de HH in 2015. Hoewel het moeilijk is om hier in het algemeen iets over te zeggen, adviseren wij u gebruik te maken van de verlengingsmogelijkheid die de huidige contracten bieden om aanbieders en cliënten tot eind 2014 zekerheid te bieden. Dit is mogelijk omdat de bezuiniging van 89 miljoen voor 2014 niet doorgaat. Mocht verlenging van de bestaande contracten niet mogelijk zijn, dan staat de Wmo toe dat een contract voor beperkte duur tot en met 2014 gesloten kan worden zonder openbare aanbesteding. In die situatie kan de relatie tussen cliënt en HH-medewerker in principe tot en met 2014 in stand blijven.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.